

OPENBAAR

Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Bijlage(n)

1. Samenvatting inbreng OFL consultatie Mobiliteitsvisie 2050 4 december 2023
2. Overzicht deelnemende partijen OFL consultatie Mobiliteitsvisie 2050 4 december 2023

Datum 12 december 2023
Betreft Opbrengsten OFL-consultatie Mobiliteitsvisie 2050 uitwerking bereikbaarheidsdoelen

Geachte heer Harbers,

Vanuit uw ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kreeg ik – als voorzitter van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) – het verzoek om een consultatie te organiseren over de uitwerking van de bereikbaarheidsdoelen voor de Mobiliteitsvisie 2050.

Naar aanleiding van dit verzoek is op 4 december 2023 een consultatie gehouden met een selectie van de benoemde leden van het OFL en andere maatschappelijke organisaties en bedrijven actief in de mobiliteitssector. Een overzicht van de aanwezige partijen vindt u in bijlage 2. Een groot deel van deze groep is al langer betrokken bij het traject van de Mobiliteitsvisie 2050. Het is fijn dat zij ook voor deze stap de tijd hebben genomen om mee te denken met de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie.

Tijdens de bijeenkomst hebben de aanwezige partijen in twee ronden hun inbreng gedeeld. De eerste ronde betrof een algemeen gesprek over het werken met bereikbaarheidsdoelen. In de tweede ronde ging het gesprek verder in op de varianten en bouwstenen per soort vervoer die in het consultatiedocument waren geschetst.

De opbrengst vanuit deze bijeenkomst vindt u in het bijgevoegde verslag. Hieronder deel ik met u de belangrijkste inzichten.

Belangrijkste inzichten en aandachtspunten

De deelnemers hebben een grote variatie aan punten ingebracht, welke in volledigheid terug zijn te lezen in de bijgevoegde samenvatting (bijlage 1). Daarbij zijn er een aantal punten die duidelijk in meerdere gesprekken aan de orde zijn geweest of die naar voren kwamen in het plenaire gesprek.

1. *Uitwerking in varianten* – Het opstellen van verschillende varianten van bereikbaarheidsdoelen heeft het gesprek veel goeds gedaan. Door de uitgewerkte varianten werd het gesprek scherp en constructief gevoerd. Dit lijkt dus voor goederenvervoer en internationaal personenvervoer ook een logische vervolgstap.

Datum

12 december 2023

2. *Ongelijke tijdspaden en samenhang soorten vervoer* - Een belangrijk aandachtspunt voor het vervolg van het proces is het niet gelijk lopen van de tijdspaden en het uitwerkingsniveau van nationaal personenvervoer, goederenvervoer en internationaal personenvervoer. Dit maakt dat het gesprek over de toekomst van mobiliteit voor de verschillende soorten vervoer niet goed gelijktijdig kan worden gevoerd. Dit terwijl de toenemende schaarste van ruimte en beperkte capaciteit van de infrastructuur van ons vragen om afwegingen integraal te maken. De geformuleerde bereikbaarheidsdoelen kunnen dus niet los worden gezien van elkaar. Volgens de aanwezige partijen brengt het voor de Mobiliteitsvisie juist wel focus om de bereikbaarheidsdoelen voor de verschillende soorten vervoer apart te formuleren. Hierbij behoeft de samenhang tussen de apart geformuleerde doelen altijd aandacht.
3. *Een groeiende capaciteitsvraag* - Specifiek bij het goederenvervoer vragen de partijen aanvullend op het consultatiedocument aandacht voor capaciteit. Met de voorspelde bevolkingsgroei en een economische groei ontstaat onvermijdelijk ook logistieke groei. Het goed meenemen van de capaciteitsvraag en de daarmee samenhangende ruimtevraag in de nadere uitwerking van de Mobiliteitsvisie is volgens de partijen belangrijk.
4. *Gedragsverandering als oplossingsrichting* - Een regelmatig terugkerend punt in de gesprekken was het aandacht geven aan gedragsverandering. We zullen moeten zorgen voor een gedragsverandering bij mensen en bij bedrijven om bewuster om te gaan met vervoer en transport. De overheid kan hier zelf ook andere keuzes in maken bij het doen van investeringen. Het verdient aanbeveling om het inzicht in het instrumentarium dat gericht is op het bewerkstelligen van gedragsverandering te verdiepen en uit te werken.
5. *Mobiliteit en bereikbaarheid als onderdeel van brede welvaart* - In de gesprekken kwam de samenhang met de brede welvaart regelmatig naar voren. Aan de ene kant werd er aangegeven dat niet alleen economische bestemmingen, maar juist ook sociale en recreatieve bestemmingen moeten worden meegenomen in het denken over bereikbaarheid. Aan de andere kant werd meegegeven dat de invloed van mobiliteit op de brede welvaartsindicatoren veiligheid, gezondheid, leefomgeving, milieu en klimaat een grotere rol zou moeten gaan spelen bij het maken van keuzes over transport en vervoer door consumenten, bedrijven en de overheid.
6. *Alle doelgroepen blijven bedienen* - Een belangrijk aandachtspunt blijft om de groepen met minder mogelijkheden tot mobiliteit niet te vergeten. Dit geldt voor bepaalde groepen uit de samenleving, maar bijvoorbeeld ook voor kleine

Datum

12 december 2023

bedrijven. Het is bij de uitwerking van de bereikbaarheidsdoelen belangrijk om alle doelgroepen en hun behoeftes goed in beeld hebben en te zorgen dat de toegankelijkheid en kwaliteit van bereikbaarheid voor de verschillende doelgroepen eerlijk verdeeld blijft. Een extra aandachtspunt daarbij is dat niet alleen de bereikbaarheid van economische bestemmingen, maar juist ook die van sociale bestemming goed moet worden meegenomen.

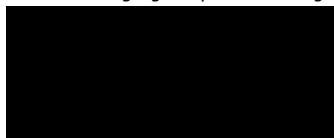
7. *Neem de tijd voor een zorgvuldig vervolg* – Volgens de partijen zijn we met elkaar op de goede weg, hierbij gaven zij echter wel een kanttekening mee. Zorg voor voldoende zorgvuldigheid in de vervolgstappen van de Mobiliteitsvisie 2050. Neem hiervoor de tijd en zorg ook dat de Mobiliteitsvisie een uitvoerbaar geheel gaat vormen. Het werken met bereikbaarheidsdoelen doet namelijk een stevig beroep op interdepartementale samenwerking bij de rijksoverheid en op samenwerking tussen de verschillende partijen in de gebieden. Dat moet op verschillende plekken goed gaan landen en daar moet ook zeker een passend instrumentarium bij gevonden worden. Daarnaast is het goed om duidelijkheid te geven over de samenhang met andere trajecten die er zijn binnen de Rijksoverheid zoals onder andere de Nota Ruimte.
8. *Neem de regie* - Zorg dat je na het formuleren en vastleggen van bereikbaarheidsdoelen de regie neemt over het invullen van de doelen. Hierbij mag er zeker visionair gedacht worden over hoe de bereikbaarheidsdoelen gehaald kunnen worden. Een aandachtspunt hierbij is dat nationaal, regionaal en lokaal beleid niet te veel van elkaar mag afwijken om een gelijk speelveld te houden.

Ik vertrouw erop dat de input van de OFL-leden en de overige deelnemers betrokken wordt bij de verdere totstandkoming van de Mobiliteitsvisie 2050. Mijn welwillende suggestie is om het vervolg open en gedurfd in te gaan en actief te participeren in het overleg met alle partijen. Wees bereid dilemma's te delen en vraag waar dat kan ook om medeverantwoordelijkheid van maatschappelijke partijen voor een integrale visie waarin ruimte is voor andere belangen dan uitsluitend de belangen van de eigen achterban.

Ik zie graag uw reactie op deze brief tegemoet.

Hoogachtend,

verslag

	Bijlage bij brief 'Opbrengsten OFL-consultatie Mobiliteitsvisie 2050 uitwerking bereikbaarheidsdoelen'
Betreft	Samenvatting inbreng OFL bijeenkomst Mobiliteitsvisie 2050 uitwerking bereikbaarheidsdoelen
Vergaderdatum	4 december 2023

De onderstaande punten zijn een samenvatting van de inbreng die opgehaald is tijdens de consultatie op 4 december 2023 over de uitwerking van de bereikbaarheidsdoelen voor de Mobiliteitsvisie 2050.

Algemene inbreng

Inhoud van de visie

- Blijf scherp op dat de bereikbaarheidsdoelen voor verschillende soorten vervoer ook het overkoepelend maatschappelijk doel blijven dienen.
- Onderstreep de maatschappelijke uitdagingen (schaarse ruimte, krapte aan personeel) in de visie.
- De brede welvaartsindicatoren veiligheid, gezondheid, leefomgeving, milieu en klimaat moeten bepalend zijn voor de ruimte die er is voor mobiliteit.
- Definieer de vitale voorzieningen voor nationaal personenvervoer en de vitale economische functies voor het goederenvervoer om duidelijkheid te scheppen over wat bereikbaarheid van vitale functies inhoudt.
- We kunnen tegen de achtergrond van schaarse ruimte en beperkte capaciteit niet eindeloos blijven groeien in de vervoersstromen. We moeten ook gaan inzetten op gedragsverandering om de bewuster en mogelijk efficiënter om te gaan met vervoer en transport. Zet dus steviger in op een mobiliteitstransitie waarin een *modal* en *mental shift* een plek krijgen.
- Zorg dat de maatschappelijke gevolgen van een modaliteit op het gebied van veiligheid, leefomgeving en klimaat een duidelijker rol gaan spelen in de afweging die consumenten en bedrijven maken tussen de verschillende

Datum
12 december 2023

modaliteiten. De overheid kan hierbij helpen door zelf andere keuzes te maken bij investeringen.

- Draag zorg voor een goede koppeling in beleid tussen ruimte en transport. Bewaak dus ook de samenhang met de Nota Ruimte.
- Laat ruimte voor nieuwe vervoersmiddelen, dit biedt kansen voor de lange termijn.

Proces Mobiliteitsvisie

- De uitwerking van de verschillende soorten vervoer in de Mobiliteitsvisie loopt ongelijk. Dit zorgt ervoor dat keuzes niet goed in samenhang kunnen worden gemaakt. Omdat de notitie uitgaat van schaarste is het belangrijk om het geheel integraal (en dus gelijktijdig) af te kunnen wegen.
- Het is belangrijk om de verschillende groepen een plek te geven bij inspraak. Naast een burgerparticipatie in de vorm van een PWE zouden ook bedrijven een mogelijkheid tot inspraak moeten krijgen als het gaat over goederenvervoer.
- Neem de tijd voor een zorgvuldige uitwerking van de Mobiliteitsvisie 2050.
- Maak duidelijk hoe de Mobiliteitsvisie 2050 samenhangt met andere trajecten binnen de overheid zoals bijvoorbeeld de Binnenvaartvisie, de Actieagenda toekomst binnenvaart en het Toekomstbeeld OV 2040.

Richting de uitvoering

- Niet alleen het wensbeeld, maar ook de route ernaartoe bepaald de keuzes die gemaakt moeten worden. Voor de uitvoerbaarheid van de Mobiliteitsvisie dient er ook aandacht te zijn voor deze route.
- Zorg voor goede samenwerking (interdepartementaal en met medeoverheden) en pak de regie vanuit het rijk.
- Schep duidelijkheid over tot welke keuzes de Mobiliteitsvisie gaat leiden.
- Zorg dat de aparte doelen per soort vervoer uiteindelijk leiden tot samenhangend beleid met betrekking tot mobiliteit.

Nationaal personenvervoer

- Zorg dat de nadruk niet alleen ligt op economische verplaatsingen, maar ook op sociale en recreatieve verplaatsingen die bijdragen aan de brede welvaart.
- Maak duidelijk de afweging tussen dagelijkse bereikbaarheid en incidentele bereikbaarheid.
- Het basisniveau bereikbaarheid mag meer visionair geformuleerd worden. Soms is juist het collectieve vervoer de basis, in plaats van de auto.
- Zorg bij investeringskeuzes dat de opties worden afgewogen vanuit de brede welvaartsindicatoren veiligheid, gezondheid, leefomgeving, milieu en klimaat.
- Zorg dat we mobiliteit zien als een keten van verplaatsingen.
- Borg de vrijheid van keuze voor vervoersmiddel. Neem daarin ook de fiets mee.
- Neem het gevoel van bereikbaarheid mee in de formulering van de bereikbaarheidsdoelen.
- Houdt voor het nationale personenvervoer in de grensgebieden ook rekening met bewegingen net over de grens.
- Differentiatie in basisniveau tussen regio's moet mogelijk zijn. Behoudt de benodigde flexibiliteit in de regelgeving.
- Zorg voor het juiste vervoer op de juiste tijd en voorkomen over-aanbieding. Gedragsverandering kan een mogelijkheid zijn om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.
- Stimuleer fiets- en e-bike gebruik op korte afstanden.

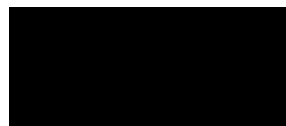
Datum

12 december 2023

Goederenvervoer

- Werk internationaal samen om de doelen te formuleren en breng de internationale blik duidelijk naar voren bij de bereikbaarheidsdoelen voor goederenvervoer.
- In het goederenvervoer is bereikbaarheid geen doel op zich. Het doel is om op het juiste moment over de juiste goederen te kunnen beschikken. Hier kunnen bijvoorbeeld ook voorraden een rol in spelen.
- Maak gebruik van de aanwezige innovatiekracht van het goederenvervoer.
- Zorg voor een gelijk speelveld tussen de modaliteiten in Nederland, waarbij ook duurzaamheid en veiligheid worden meegenomen in de vergelijking.
- Maak een onderscheid tussen invoer, uitvoer en doorvoer.
- Houdt rekening met de logistieke groei die ontstaat door de bevolkingsgroei. Hoeveel ruimte gaat dit vragen?
- Gedragsverandering van consumenten kan een grote rol spelen voor het efficiënter inzetten van goederenvervoer.
- Optimalisatie van logistiek met behulp van data en digitale hulpmiddelen biedt veel kansen.

verslag

Bijlage bij brief 'Opbrengsten OFL-consultatie Mobiliteitsvisie 2050
uitwerking bereikbaarheidsdoelen'

Betreft Overzicht deelnemende partijen OFL consultatie Mobiliteitsvisie 2050 4
december 2023

Vergaderdatum 4 december 2023

Onderstaande partijen waren aanwezig bij de online OFL-consultatie over de uitwerking
van de bereikbaarheidsdoelen voor de Mobiliteitsvisie 2050 op 4 december 2023.

Aanwezige partijen:

Adapt Advies in associatie met Erasmus Universiteit
Algemeene Schippers Vereeniging (ASV)
BOVAG
Cappgemini Invent / Dutch Design Foundation
Connekt
DMI
EVOFENEDEX
Gemeente Heerenveen
Goudappel
Heijmans
Hyperloop Development Program
Logistieke Alliantie en Deltalinqs
MaaS Alliance
Milieudefensie
MuConsult
North Sea Port
NS
NS Reizigers
Port of Amsterdam
Port of Rotterdam

Datum

12 december 2023

Provincie Noord-Holland
Stichting Natuur & Milieu
TNO
Transport en Logistiek Nederland (TLN)
ViNotion
Wandelnet

